

**Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 21. juuni 2018. a määruse
nr 45 „Kaitseväge põhimäärus“ muutmine“ eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 21. juuni 2018. a määrust nr 45 „Kaitseväge põhimäärus“ (edaspidi *põhimäärus*). Muudatused puudutavad Kaitseväge väeüksuste loetelu ja diviisi koosseisu.

Eelnõuga lisatakse Kaitseväge koosseisu uue väeüksusena rügement ja patarei. Muudatuste peamine eesmärk on lihtsustada Kaitseväge-siseseid juhtimis- ja haldusprotsesse ning kujundada senisest selgemalt Kaitseväge struktuuriüksuste koosseisu ja väeüksuste sisulisi ülesandeid.

Teise muudatusena täiendatakse diviisi koosseisu, lisades sinna suurtükiväerügemendi. Rügemendi puhul on tegu üksuse tüübi ajaloolise nimetusega, mis tähistab pataljonist suuremat üksust, olles erinevalt brigaadist vaid ühe relvaliigi keskne.

Eelnõu mõju ei ulatu Kaitseväest väljapoole ja halduskoormust ei mõjuta.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Ettepaneku eelnõu ja seletuskirja koostamiseks tegi Kaitsevägi ja eelnõu koostamise eest vastutab Kaitseministeeriumi õigusosakonna nõunik Marion Saarna-Kukk (marion.saarna-kukk@kaitseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on toimetanud Luisa Tölkebüroo eesti keele toimetaja Tiina Alekõrs (tiina@luisa.ee).

1.3 Märkused

Eelnõu ei ole seotud menetluses oleva seaduse ega määruse eelnõuga.

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse põhimääruse § 6 lõike 2 teksti, täiendades väeüksuse liigitumist, lisades loetellu rügemendi ja patarei.

Kaitsevägi on viimaste aastate jooksul teinud läbi märkimisväärse arengu ning Kaitseväge koosseisus on hulk väeüksuseid, millel on oma selgepiirilised rahu- ja sõjaaja ülesanded.

Rügemendi puhul on tegu üksuse tüübi ajaloolise nimetusega, mis tähistab pataljonist suuremat üksust, olles erinevalt brigaadist vaid ühe relvaliigi keskne. Rügement klassikalises tähenduses

on 1000–3000 sõdurit koondav maaväe väeüksus, mis koosneb pataljonidest, kompaniidest või patareidest (suurtükiväes). Rügement vastutab ühe relvaliigi sõjaajaüksuste tsentraliseeritud väljaõppe läbiviimise eest ühtsetel alustel.

Termini taaskendamine eristab selgepiirilist brigaadide ning rügemendi sisu ja vastutusvaldkonda. Suurtükiväe relvaliigi koosseisu kuuluvad Kaitseväes liikursuurtüki, rakett-suurtükiväe ja varitseva õhuründemoona üksused. Suurtükiväe relvaliigi üksused tagavad diviisile süvaründevõime ning võimekuse toetada brigaadide ja maakaitseringkondade lähilahingut.

Sama muudatusega lisatakse väeüksuste koosseisu rügemendi koosseisus asuvad patareid. Patari on võrreldav kompaniiga, kuid nimetuse eristamise vajadus on tingitud ajaloolisest ja rahvusvahelisest tavast, mille puhul kompanii ekvivalenti suurtükiväes ja õhutõrjes nimetatakse patareiks.

Eelnõu § 1 punktiga 2 täiendatakse põhimääruse § 9 lõiget 3 punktiga 2¹. Muudatusega luuakse diviisi koosseisu suurtükiväerügement.

Riigikaitse arengukava (RKAK 2035) analüüsi käigus on tuvastatud vajadus muuta rahuaegne suurtükiväepataljon suurtükiväerügemendiks, et tõhustada suurtükiväe relvaliigilise väljaõppe korraldamist ja läbiviimist. Ümberkorraldus tehakse olemasolevate ressursside piires.

Suurtükiväerügemendi ülesanded on:

- 1) suurtükiväe relvaliigilise väljaõppe korraldamine ja läbiviimine;
- 2) suurtükiväe relvaliigilise võimearenduse protsessi toetamine;
- 3) diviisi suurtükiväe üksuste lahinguvalmiduse saavutamiseks ja sõjaliste operatsioonide läbiviimiseks vajalike plaanide koostamisel osalemine;
- 4) rügemendile pandud ülesannete täitmiseks vajaliku ressursivajaduse planeerimine;
- 5) rügemendile eraldatud mobilisatsiooniladude ja mobilisatsioonidepoode kasutamise ning hoidlates riigivara ladustamise korraldamine;
- 6) sõjaaja üksuste ettevalmistamine;
- 7) ajateenistuse ja ajateenijate üld- ja erialase väljaõppe korraldamine;
- 8) sõjalise taseme- ja täiendõppe korraldamine;
- 9) allüksuste väljaõppetaseme ja lahinguvõime kontrollimine;
- 10) riigisaladuse ja salastatud välisteabe nõuetekohane käitlemine rügemendis;
- 11) julgeolekualase tegevuse planeerimine ning elluviimine.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse määruse jõustumise tähtpäevaks 1. august 2025.

3. Eelnõu mõju

Kaitseväe põhimääruse muutmine ja sellega Kaitseväe töökorralduse muutmine aitab tõhustada Kaitseväe toimimist. Rügemendi loomisel liiguvad senised suurtükiväepataljoni koosseisus olnud liikursuurtükiväe, rakett-suurtükiväe ja mehitamata õhuründe võimed rügemendi koosseisu. Sellega moodustub relvaliigipõhine tervikkompetents ning tagatakse väevõime keskne juhtimine ja koordineerimine.

Muudatusega on seotud suurtükiväepataljon, kuid otseseid muudatusi teenistuse korralduses Kaitseväeteenistuse seaduse tähenduses see ei hõlma. Ümberkorraldus tehakse olemasoleva koosseisu piirarvude piires.

Eelnõul puudub sotsiaalne mõju ja mõju regionaalarengule ning elu- ja looduskeskkonnale.

4. Eelnõu rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega korraldatakse ümber Kaitseväe struktuur. Rügemendi loomine allüksusena korrastab Kaitseväe struktuuri ja funktsioonide jaotust ega too kaasa vajadust täiendavate eelarveliste vahendite järele. Kulud, mis võivad tekkida seoses rügemendi loomisega diviisi koosseisus, kaetakse Kaitseväe eelarvest. Määruse rakendamisega lisatulu ei teki.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

6. Eelnõu jõustumine

Eelnõu jõustub 1. augustil 2025. a.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile, Rahandusministeeriumile ja Riigikantseleile ning arvamuse avaldamiseks Kaitseväele.